

Paul Reboux – Charles Muller : À la manière de Zola

– Nom de Dieux ! lâcha Loisel, nous voilà dans de beaux draps !

De fait, ç'avait été une rude secousse lorsqu'en rentrant du bal sa femme s'était aperçue qu'elle n'avait pas la parure de Mme Forestier. Pourtant, bien sûr, elle ne l'avait pas perdue en dansant. Il fallait que cela fût tombé dans la voiture. A-t-on idée de ne pas prendre le numéro d'un fiacre ! Et ils se reprochaient âprement leur commune négligence. Lui surtout ne se possédait plus. Tant d'imbécillité le rendait fou. Il jurait, tapait du pied, sacrait. Toute l'âcreté de son sang, vicié par un long atavisme bureaucratique, lui remontait soudainement à la peau, l'incendiait de rougeurs, le démangeait comme d'un millier de dardres cuisantes.

Ah ! il en avait eu une fichu idée, de se marier ! gueulait-il. Il pouvait dire que, depuis ce jour-là, il n'avait connu que des embêtements. Madame était coquette, elle aimait courir les fêtes, les expositions. Sans cesse, il lui fallait des cosmétiques, des robes de soie rose et des gants beurre frais. Quand on a ces goûts-là, on apporte une dot, ou alors on ne se met pas en ménage sans avoir de quoi se coller une chemise sur le dos ! Eh bien, elle était contente, à présent, elle avait ce qu'elle voulait, la sacrée dinde ! Fallait-il être assez bête, tout de même, assez cruche, pour s'en aller perdre un bijou qui valait au moins dans les quarante mille ! Ça servait à grand'chose, de pleurer, maintenant que la bêtise était faite.

Des envies le prenaient de l'empoigner,

Paul Reboux : À la manière de Zola

(Fordította Nyárfásné Szepesi Veronika)

– Az ég szerelmére! – sóhajtott Loisel – , most aztán nyakig benne vagyunk!

Valóságos sorscsapásként érte őket, amikor a bálból hazajövet a felesége észrevette, hogy eltűnt a Forestier-nétől kölcsönkapott ékszer. Biztosan nem tánc közben vesztette el. Inkább a kocsiban eshetett ki. Persze arra nem gondolt volna, hogy megjegyezze a fiáker számát! Most aztán átkozták magukat hanyagságukért. Főleg a férj nem bírta már magát fékezni. Őrjöngött ennyi hülyeség láttán. Káromkodott, toporzékolt, szentségelt. A benne keringő, bürokratikus atavizmussal mételezett keserűség hirtelen mint milliányi himlőfolt, égő-viszkető pirossággal csapódott ki a testén.

Ó, micsoda elfuserált gondolat volt megházasodni! – tajtékozott. Tulajdonképpen attól a naptól fogva csak bosszúság érte. Az asszony kacér volt, szeretett vásárokon, kiállításokon mutatkozni. Nap mint nap szüksége volt valamire: szépitőszerekre, rózsaszínű selyemruhákra és vajszerű kesztyűkre. Persze akinek ilyen vágyai vannak, annak legyen hozománya is, vagy menjen férjhez, ha egy szál inge sincs. Mindezidáig elégedett lehetett, mindent megkapott az az átkozott tyúk, amit csak akart! De micsoda töppedt agyú, bárgyú liba az, aki csak úgy elveszít egy legalább negyvenezret érő ékszert! Most aztán már úgyis mindegy, sokra megy a sírással.

Kedve támadt torkon ragadni ezt a jajveszékeltő riherongyot, mint egy

cette gueuse, comme un paquet de linge sale, et de la secouer, de la piétiner, de la lancer par la fenêtre. Ça lui apprendrait à faire des esbrouffes, à vouloir éclabousser le monde, avec son luxe de catin nippée au décrochez-moi-ça !

Et il enrageait, s'étranglait dans des accès de toux. Mais allait la mettre au pas, et plus vite que ça ! On rembourserait le bijou perdu, soit, ou on en achèterait un pareil. Il ne serait pas dit que, parce qu'on était pauvres, on se conduirait en malhonnêtes gens ! (...)

Et ç'avait été alors, une fois les diamants remplacés, la vie des pauvres gens qui espèrent toujours en vain un peu plus de bonheur, de vérité et de justice, la vie des sans-le-sou, une vie hargneuse et mesquine, avec les courses quotidiennes au Mont-de-Piété pour y porter une paire de flambeaux, la suspension, l'armoire à glace, avec l'empêchement des protêts, des billets à ordre, avec les éclats coléreux des encaisseurs essoufflés, suants, furieux d'avoir monté vainement six étages, et qui vous retournaient les sangs à force de crier, quand ils n'exigeaient pas un acompte en nature.

Ah ! elle pouvait se vanter de connaître les hommes à présent, la petite Mme Loisel ! En avait-elle vu, de ces yeux injectés, où le seul aspect de sa jupe tendue sur les chairs crevant de santé mettait une flamme lubrique ! En avait-elle rencontré, de ces mâles allumés dont les mains tremblantes se tendaient vers elle !

Si encore elle avait pu se ressaisir, se purifier corps et âme dans l'intimité réconfortante du foyer... Mais non... Elle était plus malheureuse que les pierres chez elle... C'est qu'il fallait ne pas être en retard, avoir achevé de préparer le manger pour quand retentirait dans l'escalier le pas lourd de l'homme assommé de fatigue et affamé

szennyeszsákot, megnyuvasztani, megtaposni, kihajítani az ablakon. Az majd adna a rátartiságának, amivel mindent telefröcsköl ez a másodkézből ruházkodó, magakellettő, cicomás lotyó!

Őrjöngött, s közben köhögésrohamoktól fulladozott. De majd egykettőre jól móresre tanítja. Az elveszett ékszer árát természetesen megtérítik, vagy vesznek egy ugyanolyat. Senki ne mondja, hogy, csak mert szegények, becselenné is válnak. (...)

Megtérítették a gyémántokat, s akkor kezdődött csak igazán a szegénység, az örökös hiábavaló remény egy kis boldogságra, jogra és igazságra, a nincstelenség, a zsémbes kuporgatás, naponta megjárva a becsüst, hogy pénzzé tegyék a gyertyatartókat, a függőlámpát, a tükrös szekrényt. Fojtogatták őket a fizetési felszólítások, a váltók, kiverte őket a víz az izzadtan szuszogó pénzbehajtók felcsattanó dühétől, akik, miután hiába másztak meg hat emeletet, tán még természetbeni juttatást is követeltek.

Na, a kis Loisel asszony aztán nyugodtan eldicsekedhetett azzal, hogy mostanra kiismerte a férfiakat. Ismerte vérbe-bömbedt szemeiket, melyekben az egészségtől majd kicsattanó combján feszülő szoknyája pusztá látványától felnyáladzott a buja tűz! Ismerte a felhorgadt hímek feléje kapó, remegő kezét!

Ha egyszer összeszedhetné magát, megtisztulhatna testben és lélekben az otthon erőt adó bensőségességében... De nem... Végtelenül szerencsétlennek érezte magát... Csak az volt a fontos, hogy ne késsen a vacsorával, elkészüljön, mire a lépcsőházban felhangzanak a fáradtságtól letaglózott, a falánk étvágyú hivatalnokgyomor morajló mohóságával érkező férfi döngő lépte! Aztán a ragacsos

d'un appétit goulu de rond-de-cuir à l'estomac aux impérieuses exigences ! Alors c'était le va-et-vient de la lavette visqueuse entre l'eau grasse d'une terrine et la vaisselle encroûtée d'un reste de lapin séché, c'étaient les borborygmes de l'évier par le trou duquel montait, comme d'une bouche pourrie, des relents d'aigre fétidité. C'était, le long des marches crasseuses, la descente des ordures charriées dans une boîte de métal dont les angles lui blessait les cuisses. Et de chaque palier dévalait chaque jour un tel torrent de gros mots, d'épluchures, de détritrus, une telle débâcle d'immondices, que cela remontait parfois comme une régurgitation formidable, comme une éructation géante d'infamie, comme une immense marée, toujours élargie, coulait jusqu'à ses pieds, la flagellait, la suffoquait, l'engloutissait enfin dans l'explosion d'un égout qui crève et dont la coulée monstrueuse voudrait empoisonner la terre.

mosogatórongy sürgése egy cseréptál zsíros vize és az edények között, melyekre rákérgeült az odaszáradt nyúlmaradék; aztán a mosogató lefolyónylásainak bőffenései, mely, mint egy rothadó száj, áporodott, savanyú bűzt árasztott. Aztán a szutykos lépcsőházban lefelé a fém szemétedénnyel, melynek sarkai minduntalan bántották a combját. S napról napra, emeletről emeletre örvénylett a káromkodás, a szenny, a mocsok, áradt a rothadás, mint hatalmas okádék, mint a becstelenség óriás bőföge, mint mindent elmosó dagály, mely egyre terjedt, körülfolymta lábait, lecsapott rá, fojtogatta s végül elnyelte egy átszakadt csatorna robbanása, mely förtelmes hömpölygésével el akarta emészteni a világot.